

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

při Základní škole Vápenná

Základní škola Vápenná, okres Jeseník, příspěvková organizace

Zpracovala: Libuše Šubová

Obsah

• IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
• CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
• POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK	5
• POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK	6
• KONKRÉTNÍ ZÁSADY, CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY	7
• DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ	7
• REŽIM DNE	8
• FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	8
• OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	9
• PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY	10
• NABÍDKA AKTIVIT, SPOLEČNÉ PRO OBĚ ODDĚLENÍ	11
• PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	16
• PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	16
• POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK	17
• POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	17
• ZÁVĚR	18
• ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	18

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název dokumentu: Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole Vápenná

Motto: „Družina...místo, kam chodím rád(a).“

Název školy: Základní škola Vápenná, okres Jeseník, příspěvková organizace

Adresa školy: Základní škola Vápenná, 262, okres Jeseník 790 64

Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Hořava

IČO: 75028891

DIČ: CZ75028891

IZO ZŠ: 102 680 671

IZO ŠD: 120 500 230

Zřizovatel: Obec Vápenná

Školní družina:

Rozhodnutí o zařazení do školního rejstříku ČR ze dne 1. 1. 2005

Předkladatel:

Vychovatelka školní družiny: Libuše Šubová

Kontakty:

Telefon školy: 584 439 085

Mobil ředitele školy: 724 217 473

E-mail ředitele školy : zdenek.horava@zsvapenna.cz

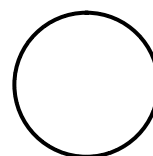
Webové stránky školy: www.zsvapenna.jesenicko.com

Mobil školní družiny: 775 148 121

E-mail vychovatelky Libuše Šubové: libuse.subova@zsvapenna.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

.....
ředitel školy

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Školní družina je součástí Základní školy Vápenná, okres Jeseník. Družinu mohou navštěvovat žáci prvního stupně a dojíždějící žáci druhého stupně, kapacita je 75 žáků. V současné době pracují ve dvou odděleních dvě vychovatelky.

Školní družina je umístěna v samostatné budově. I přes ekonomickou náročnost provozu se oddělení družiny od prostředí školy jeví jako výhodné. Dvě oddělení zde mají ideální podmínky pro svoji činnost. V blízkosti budovy školní družiny se nachází zahrada MŠ s pískovištěm, altánkem, kruhovou houpačkou a dřevěnými průlezkami, kterou od 2.9.2019 smíme navštěvovat a využívat k relaxaci žáků. Místnosti školní družiny prošly v roce 2011 částečnou rekonstrukcí, jsou vybaveny moderním nábytkem.

Žáci jsou rozděleni do oddělení a počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů.

Provoz družiny: v pracovní den před vyučováním od 6:20 – 8:00 hodin, po vyučování do 16:30 hodin. V době vedlejších prázdnin je družina otevřená podle potřeb rodičů, nebo když jsou organizovány různé akce.

Školní družina nabízí žákům smysluplné využití volného času v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou, prohlubuje a rozšiřuje vědomosti žáků a umožňuje přípravu na vyučování. Vede žáky k samostatnosti, pečlivosti, pěstování návyků sebeobsluhy, klade důraz na zásady společenského chování a vystupování v kolektivu.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti školní družiny se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj žáka. Dodržujeme pitný režim žáků.

Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Činnosti a aktivity žáků ve školní družině se uskutečňují v oblasti odpočinkové a rekreační, sportovní, esteticko-výchovné, pracovní-technické, hudebně-pohybové, přírodovědné, literární a literárně-dramatické, dopravní a společenskovední výchovy. Věnujeme se i přípravě na vyučování. Obsahová náplň těchto oblastí navazuje na učivo vyučovacích předmětů a probíhá v souladu se školním vzdělávacím programem školy. Výchovné aktivity jsou rozvrženy v týdenní skladbě zaměstnání. Pravidelně se střídají činnosti různého charakteru.

Během školního roku se žáci aktivně dle svého zájmu zapojují do činnosti školní družiny. Vychovatelky se snaží vytvářet příjemné a podnětné prostředí, dbají na dodržování pravidel slušného chování, přátelských vztahů mezi žáky, vedou je k dodržování bezpečnosti a k šetrnému zacházení s hračkami i dalším vybavením třídy. Režim školní družiny navazuje na vyučování i časovou organizaci zájmových kroužků a ZUŠ.

Máme zkušenosti s žáky, které mají poruchy učení a chování.

Spolupráci s rodiči stále rozvíjíme. Rodiče mohou školní družinu kdykoliv navštívit a osobně si s vychovatelkami vyřídit, co potřebují, popřípadě se i zapojit do činnosti. V kontaktu s rodiči jsme v případě potřeby také telefonicky.

3. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

K činnostem školní družiny využíváme přízemí samostatné budovy, které slouží pro ranní i odpolední provoz, využíváme i jiná zařízení školy (tělocvičnu, hřiště před školou, zahradu MŠ). V užívaných prostorách žáci vždy respektují provozní řády.

Všechny herny jsou vybaveny novým nábytkem, který svou velikostí odpovídá věku žáků a poskytuje dostatečný úložný prostor pro hračky, knihy, stolní hry a další pomůcky. Ve všech hernách jsou podlahy pokryty kobercem, v šatně a sborovně PVC, umývárně a WC protiskluzovou dlažbou.

Dvě místnosti družiny jsou zařízeny jako herny. Ke sledování videa mají žáci možnost využít oddělenou místnost. V televizní místnosti je k dispozici televize, DVD přehrávač a videopřehrávač. Žáci zde většinou relaxují. Herny žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových a zájmových činnostech. Na výzdobě prostor družiny se podílejí žáci.

Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobné cvičební náčiní jako např. skákací míče, švihadla, chůdy, trampolínu apod. Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát a ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení. Máme stanovená pravidla pro jejich využívání.

Pro aktivity venku si mohou žáci vybrat sportovní náčiní – míče, švihadla, lano, badminton, pomůcky na tvořivé hry s pískem a další. Tyto pomůcky jsou uloženy v plechovém altánku na zahradě MŠ.

V každém oddělení je k dispozici tabule na kreslení, křídly, pastelky, voskovky. Podle finančních možností máme k dispozici další výtvarný materiál a pomůcky.

Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků máme dětskou knihovničku vybavenou dětskými knížkami různého žánru, časopisy, encyklopedie ... Také žáci rádi využívají různé hry k rozvoji slovní zásoby, nácvičku abecedy, skládání slov a vět, pexeso s písmeny apod.

Pro poslechové činnosti používáme Hifi věž (rádio, kaseták, gramofon), PC, tablet. Zpěv žáků můžeme doprovodit hrou na elektrické varhany. Po 15-té hodině mohou žáci pracovat na počítačích a tabletech, které využívají k didaktickým hrám rozvíjející pohotovost,

představivost... Získávají poznatky o dalším využití počítače např. ke kreslení, psaní, počítání, hledání správného řešení úkolu, k získání informací. Internet můžeme využít na tabletu.

Oděv a obuv si žáci ukládají do šatny. Zde jsou skříňky, ve kterých mají uloženo i převlečení na venkovní aktivity. Na chodbě vpravo před vstupem do šatny si žáci ukládají aktovky do regálu.

V okolí družiny využíváme krásné přírodní prostředí (les), které je zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám. K rozvoji pohybových dovedností a schopností využíváme zahradu MŠ vybavenou dřevěnými průlezkami, kruhovou houpačkou a pískovištěm.

Dle finančních možností obnovujeme a doplňujeme nabídku stolních her, stavebnic atd.

4. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Školní družina má dvě oddělení, v každém z nich pracuje jedna vychovatelka. Vychovatelky jsou motivovány k dalšímu vzdělávání a odborné zaměření si dále prohlubují v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Vychovatelky se chovají a jednají profesionálním způsobem. V souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně – vzdělávací činnosti ve školní družině:

- zajišťujeme výchovně vzdělávací práce se žáky dle zásad psychohygieny a stanoveného denního režimu družiny, navozenými činnostmi kompenzujeme únavu ze školního vyučování
- dodržujeme BOZP, dbáme na bezpečnost a ochranu zdraví žáků, dodržujeme protiepidemická a hygienická opatření podle pravidel dle doporučení manuálu MŠMT, dbáme na čistotu a ochranu životního prostředí při činnosti školní družiny
- vytváříme pestrou a zajímavou skladbu činností a pro tyto činnosti nalzáme v denní skladbě vhodný časový prostor, využíváme svou odbornou přípravu a zaměření
- navozujeme radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posilujeme v žácích kladné city, vytváříme pocit bezpečí, zvolenými činnostmi posilujeme v žácích sebevědomí, vytváříme z žáků dobrý kolektiv
- upevňujeme hygienické návyky a podporujeme dodržování pravidel společenského chování
- navozujeme a rozšiřujeme předchozí znalosti a dovednosti získané ve škole
- na výchovně vzdělávací činnost jsme řádně připraveny, máme organizační schopnosti
- průběžně komunikujeme s rodiči
- aktivně se podílíme na prevenci sociálně patologických jevů ve školní družině
- zúčastňujeme se aktivně pedagogických porad, školení a schůzí dle plánu školy
- spolupracujeme s MS učitelek příslušných ročníků, hospitační činností ve třídách se seznamujeme s probíraným učivem a aktivitou žáků. Společně ovlivňujeme negativní chování a neprospěch žáků, předcházíme jim
- obměňujeme nástěnky ve školní družině dle druhu činnosti společně s žáky
- prezentujeme výsledky činnosti školní družiny na veřejnosti, školních webových stránkách.

5. KONKRÉTNÍ ZÁSADY, CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky:

- dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě a jsou pro žáka jistotou a bezpečím
- vychovatelka respektuje potřeby žáků, jedná nenásilně, přirozeně, citlivě, navozuje pohodu a klid
- nasloucháme žákům, necháváme jim dostatek prostoru pro jejich seberealizaci, často žáky chválíme a reagujeme na jejich úspěchy, vytváříme motivující prostředí k osobnímu rozhodování, k přijímání zodpovědnosti
- nepodporujeme stálé organizování a nezdravou soutěživost
- nabízíme smysluplné využití volného času žáků, poskytujeme prostor pro relaxaci, nabízíme žákům zájmové kroužky školní družiny – zdravotnický, PředHelpík (pro žáky, kteří se chtějí hravou formou naučit základy první pomoci...), pracovní – výtvarný (pro žáky, kteří rádi tvoří, malují a kreslí, mají fantazii...)
- vychováváme z žáků svobodné osobnosti, které budou umět vhodně obhájit svá práva a vyjádřit svůj názor, budou umět přijmout názor ostatních a vyjádřit své pocity, posilujeme zdravé sebevědomí
- poskytujeme vzdělání na toleranci názorů, řešení problémů, ochranu přírody a vlastního zdraví
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k životu bez drog a jiných návykových látek
- rozvíjíme schopnost vzájemné tolerance (umět přijmout druhého člověka takového, jaký je; umět reagovat na jinakost)
- zajišťujeme individuální přístup k žákům
- rozvíjíme pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvíjíme kulturně-estetické cítění
- vedeme žáky ke vzájemné komunikaci, vytváříme podmínky pro rozvoj slovní zásoby
- vytváříme kladný vztah k místu a prostředí, ve kterém žijeme
- snažíme se zajistit pravidlo „spokojený žák“ a „spokojení rodiče“.

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny:

- ❖ kompetence k učení
- ❖ kompetence k řešení problémů
- ❖ kompetence komunikativní
- ❖ kompetence sociální a interpersonální
- ❖ kompetence občanské
- ❖ kompetence k trávení volného času

6. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program školní družiny byl vytvořen v souladu se Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání Základní školy Vápenná, okres Jeseník, příspěvková organizace. Školní vzdělávací program školní družiny je sestaven nejméně na dobu jednoho

školního roku, což umožňuje reagovat vhodně na měnící se podmínky, přesouvat a měnit aktivity dle zájmu žáků, provedení evaluace činnosti a dosažených výsledků. Zvláštní důraz je kladen na navozování situací, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

7. REŽIM DNE

Režim dne je společný pro obě oddělení. Je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině.

Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Využívají i způsob práce ve dvojicích.

Pobýváme co nejdelší čas venku. Organizujeme delší vycházky do přírody. Na vycházkách dáváme žákům volnost, v útvarech chodíme pouze v nutných případech. Dodržujeme bezpečnostní pravidla.

V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou. Žáci mohou do družiny docházet během celého ranního provozu.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Pokud žáci mají delší vyučování nebo odpolední vyučování, zařazujeme toho dne spíše činnosti odpočinkové a rekreační.

8. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování.

Podle charakteru a cílů činnosti využívají vychovatelky vhodné metody a formy práce.

- **Pravidelná činnost** je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru, které rozvíjejí osobnost žáka. Umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně.
- **Příležitostné akce** přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností, objevují se v týdenním plánu školní družiny. Jsou to např. kolektivní soutěže, výlety, exkurze, besídky, vystoupení...
- **Odpočinkové činnosti** jsou chápány jako klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil; žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu.
- **Svačina** – pitný režim i svačinu mají žáci přinesenu z domu.

- **Příprava na vyučování** nespočívá ve vypracování domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebe obslužné činnosti... Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresu a žáci je vykonávali automaticky.

Metody práce ve školní družině:

- ❖ beseda, rozhovor, diskuse
- ❖ soutěže, kvízy, doplňovačky
- ❖ dramatizace, četba
- ❖ malba, kresba, mozaika, koláž,...rozličné techniky
- ❖ práce s rozličným materiálem
- ❖ zpěv, tanec, doprovod písní, hra na elektrické klávesy
- ❖ aktivity organizované žáky, např. taneční a zvířecí kroužek, rozličná vystoupení
- ❖ vycházky – tělovýchovné, turistické, přírodovědné, poznávací
- ❖ pohybové a sportovní hry, soutěže
- ❖ výstavy, besedy...
- ❖ videoprojekce, audioprojekce
- ❖ práce na PC
- ❖ skupinové a individuální práce

9. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Hlavní pedagogický záměr je orientován směrem k žákovi a směřuje k tomu, aby žáci získali dobré základy do života a aby byli schopni s uspokojením zvládat další životní a vzdělávací etapy. Vychází z osobnostně orientované výchovy, která je založena na integrovaném vzdělávání hrou, na činnostech a prožitcích žáků.

- Usilujeme o osobní rozvoj každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti se zřetelem na jeho celkový rozvoj osobnosti v úzké součinnosti s rodinou.
- Každého žáka vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti a jejich aktivitám vytváříme potřebné podmínky – možnost svobodné volby.
- Vycházíme ze znalostí žáků, jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace – každý žák má právo být jiný, má jiné potřeby.
- Dáváme žákům možnost spoluúčasti na volbě i tvorbě programu, respektujeme právo žáka na neúčasti nabízené činnosti – právo být pouze pozorovatelem.
- Respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme žáky nesmělé, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporujeme u žáků iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii.

- Posilujeme rozvoj pohybových schopností a zdokonalujeme pohybové dovednosti.
- Usilujeme o získání pocitu jistoty a sebedůvěry.
- Věnujeme zvýšenou pozornost a péči problémovým a zdravotně znevýhodněným žákům.

Specifické cíle

Pedagogické pracovnice mají vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro žáka činností přirozenou, který staví na vnitřní motivaci žáka. Žák je pedagogem promyšleně veden, ale nepocítuje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatný a svobodný.

Realizace činnosti

Při její přípravě bereme v úvahu všechny souvislosti, vzájemné vztahy, ustavičnou proměnlivost a vývoj i skutečnost, že každému žákovi vytváříme takové podmínky, aby si rozvíjel svůj všestranný potenciál.

Při výběru činnosti se řídíme věkem a stupněm rozvoje žáků, jejich potřebami, zájmem a pedagogickým záměrem. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce.

Bereme v úvahu, že každý žák má právo být jiný, mít jiné potřeby a rozvíjet se svým tempem.

10. PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Plán práce školní družiny nabízí aktivity společné pro obě oddělení, ve kterých sledujeme v různých oblastech zájmových činností tyto cíle:

Cílem společenskovední oblasti je vytváření a upevňování základních dovedností a návyků společenského chování. Pěstování hygienických návyků a postupné vytváření morálních představ.

Cílem esteticko – výchovné oblasti je rozvíjet schopnosti, představivosti a fantazie žáků a pěstovat jejich estetické cítění a vkus. Výtvarným projevem vést žáky k chápání krásy přírody a v přístupných uměleckých dílech kultivovat jejich vlastní schopnosti výtvarného vyjadřování.

Cílem hudebně – pohybové oblasti je vypěstovat u žáků koordinovaný pohyb v daném tempu a rytmu. Prohloubit hudebnost žáků pomocí poslechu hudby, zpěvu, říkadel a prostřednictvím hry na jednoduché hudební nástroje. Osvojit si pohybovou průpravu, která je základem pro tělesnou a hudební činnost.

Cílem ve sportovní oblasti je při cvičení vycházet z toho, co žáci již dovedou, o co mají zájem. Všestranně přispívat k tělesnému a duševnímu osvěžení žáků. Rozvíjet u nich rychlost, obratnost, pohotovost, chuť k soutěživosti pomocí pohybových her, dodržovat pravidla hry i soutěže.

Cílem pracovní – technické oblasti je prohloubit znalosti o dříve poznaném materiálu, tj. papír. Seznámit žáky s novými materiály (dřevo, kámen, tkanina, drát, přírodní materiály). Poznat odlišnosti od těchto materiálů. Získat základní pracovní návyky a dovednosti, které se budou dále rozvíjet.

Cílem přírodovědné a vlastivědné oblasti je při přírodovědných a vlastivědných činnostech žáky seznámit s přírodní a společenskou skutečností, která je obklopuje. Žáky během různých ročních období vést k pozorování změn v přírodě a všímavosti, jak tyto změny zasahují do života lidí.

Cílem přípravy na vyučování je pěstovat u žáků dobrou pracovní morálku, pocit zodpovědnosti, řešit uložené úkoly a obohacovat slovní zásobu. Vést žáky k samostatnosti a k aktivitě, ke schopnosti připravit si k práci všechny potřebné pomůcky, rozvíjet paměť, řeč, grafický projev a logické myšlení.

11. NABÍDKA AKTIVIT, SPOLEČNÉ PRO OBĚ ODDĚLENÍ (v průběhu školního roku se aktuálně doplňuje, pozměňuje)

- Zahajujeme školní rok a vítáme prvňáčky ve školní družině.
Termín: září
- Seznámení žáků s Vnitřním řádem školní družiny.
Termín: září
- Poučení o bezpečnosti při činnosti ve školní družině, šatně, jídelně, pobytu venku, komunikaci s cizími lidmi ...
Termín: průběžně během školního roku
- „Chceme zlepšit vztahy ve třídě“ – společná domluva žáků na pravidlech, která budou chránit každého před šikanou a ubližováním.
Termín: průběžně během školního roku
- Sportovní odpoledne na fotbalovém hřišti ve Vápenné – soutěžní stanoviště pro týmy i jednotlivce, spolupráce a pomoc několika žáků ze VII.tř.
Termín: září
- „Prima vařečka“ – příprava rozličných pokrmů (recepty nejenom z kuchyně žáků; vaření, pečení, smažení; stolování, hygiena při práci; zdravá soutěživost...)
Termín: několikrát během školního roku
- Hra: „Na pašeráky a celníky“ - plnění rozličných úkolů, hledání pašovaných diamantů. Opékání, znalost rozdělání ohně a jeho uhašení, chování v lese ...
Termín: září
- Jízda zručnosti na koloběžce (kole) – překážková dráha, při které žáci předvedou své dovednosti (umět včas zastavit, objet překážku ...).
Termín: září

- Výlet do Žulové – seznámení s historií města Žulová ... Seznámení s hodnotou peněz, co se dá za ně koupit..., všimnout si nejenom obchodů, ale i historických dominant obce... Chování v dopravním prostředku...
Termín: září - říjen
- „Drakiáda“ – soutěž jednotlivců nejenom v nápaditosti, ale i vzletnutí svých výtvorů.
Termín: září - říjen
- Ve hře hledej zálibu - „Pexesiáda“ , „Člobrdiáda“ (soutěž jednotlivců ve hře pexeso, Člověče, nezlob se).
Termín: září - říjen
- „Indiánská stezka“ – v určeném místě plnění indiánských úkolů (např. střelba z luku do býka aj.), vaření sekyrkové polévky.
Termín: září – říjen
popřípadě na jaře
- „Talentmánie“ – soutěž jednotlivců a skupin žáků ve svých dovednostech, např. tanci, zpěvu... Porota z žáků poctivě ohodnotí výkony svých spolužáků, těšíme se na návštěvu rodičů...
Termín: říjen– prosinec
- „Lesní skřítkové“ - plnění rozličných úkolů po trase, hledání pokladu (ke svátku stromů).
Termín: říjen
- „Bramboriáda“ – soutěž jednotlivců „O nejkrásnějšího bramboráčka, nejkrásnější bramboračku“.
Termín: říjen
- Návštěva MŠ ve Vápenné, spolupráce...
Termín: několikrát
během školního roku
- Skákání panáka, aneb jak získat titul „Klokana“ – soutěž jednotlivců.
Termín: listopad
- „Pyžamové párty“ – žáci v pyžamkách a svými chlupatými mazlíčky prožijí pohádkové odpoledne se spoustou pohybových her, hádankami, puzzlem obce Vápenná a papáním krupicové kaše.
Termín: říjen-listopad
- Vyhlášení pracovní - výtvarné soutěže pro žáky ŠD na téma „Jak si představuji čerta, anděla nebo Mikuláše“.
Termín: listopad
- Práce s perníkovým těstem - pečení a následný prodej perníkových čertů, Mikulášů, chaloupek.

Termín: listopad,
Prosinec

- „Švihadlová princezna“ – jednotlivci soutěží v přeskocích přes švihadlo.
Termín: listopad
- Kouzelný čas Vánoc – učíme se koledy, vyrábíme vánoční ozdoby a dárky, zdobíme třídu...
Termín: listopad,
prosinec
- „Vánoční jarmark“, na kterém pro rodiče i přátele školy a školní družiny bude připraveno vánoční vystoupení žáků se zpěvem koled, tancem, možností si zakoupit ručně vyrobenou vánoční dekoraci ...
Termín: listopad,
prosinec
- „Přišel k nám Mikuláš“ – slavnostní vyhlášení vítězů výtvarné soutěže „Jak si představuji čerta, anděla nebo Mikuláše“, převleky, soutěže, nadílka, návštěva MŠ ...
Termín: prosinec
- Rozsvícení Vánočního stromu v obci – účast, popřípadě se aktivně zapojíme do programu
Termín: prosinec
- „Přišel k nám Ježíšek“ - seznámení s tradicemi Vánoc, koledy, občerstvení vyrobené žáky, rozdání družinových i osobních dárečků ...
Termín: prosinec
- Vánoční přání s koledou OÚ, prodejnám ve Vápenné, všem zaměstnancům školy, MŠ ...
Termín: prosinec
- Vánoční jarmark a výzdoba v Jeseníku – odpolední výlet autobusem
Termín: prosinec
- „Kdo se sportem rozmrazí“ - soutěž jednotlivců v netradičních disciplínách.
Termín: leden - únor
- „Sochy ze sněhu“ – soutěž jednotlivců, skupin (domalování anilínovými barvami)
Termín: leden, únor
- „Rychlý bonbóny“ – netradiční disciplíny, soutěž jednotlivců.
Termín: leden
- „Písmenkománie, aneb získej písmeno a slož slovo“ - soutěž jednotlivců; žáci se zúčastní v průběhu měsíce ledna rozličných soutěží, získávají písmena, skládají slova. Závěrem této netradiční hry je aukce, kde se draží drobné odměny a peníze nahrazují složená slova.
Termín: leden

- „Oslava sv. Valentýna“ – zábavné odpoledne.
Termín: únor
- Výtvarná soutěž: „Požární ochrana očima dětí“.
Termín: únor - březen
- „Cesta do školy“ - výroba upomínkových předmětů pro žáky k zápisu do I. tř. .
Termín: únor, březen
- Návštěva hasičské zbrojnice ve Vápenné, popřípadě v Jeseníku.
Termín: únor, březen
- Návštěva krytého bazénu v České Vsi (Javorníku, Jeseníku, Olomouci).
Termín: průběžně během školního roku
- Návštěva knihovny v Žulové (Jeseníku nebo ve Vápenné).
Termín: březen
- Práce s perníkovým těstem - pečení a následný prodej perníkových kuřátek, zajíčků, vajíček... .
Termín: březen
- „Velikonoční maraton“ – rozličné aktivity, za které žáci získávají body a pak nejlepší možná získá pohár...
Termín: duben
- Hra: „Na lišku“ – plnění různých úkolů po trati, hledání pokladu a lišek. Orientace v terénu, práce v kolektivu ...
Termín: duben
- Dopravní soutěž - kvíz, jízda zručnosti na kolech.
Termín: duben - květen
- Malování na asfaltu – výtvarná soutěž jednotlivců na téma s dopravní tematikou.
Termín: duben
- „Den země“ - rozhovor na téma: ochrana přírody, péče o ni ..., potok není popelnice ..., vytvoření výstavky z odpadu (např. plechovka od paštiky se změní v „paštikožrouta“ atd.) .
Termín: duben
- Vycházka ke studánce - její čištění, význam pro faunu, orientace v terénu ...
Termín: duben - květen
- „Kdo se sportem rozjaří“ - sportovní soutěž jednotlivců.
Termín: duben - květen

- „Den matek“ - výroba přáníček, rozhovor na téma: láska k matce, vztahy v rodině, vzájemná důvěra ...
Termín: květen
- „PředHlupák“ – simulace zranění, zdravotnická stanoviště s nehodami, soutěž dvojic...
Termín: květen
- „Střelec ostrostřelec“ - soutěž jednotlivců ve střelbě ze vzduchovky.
Termín: květen, červen
- Jízda na kolečkových bruslích - zvládnutí techniky jízdy, soutěž jednotlivců.
Termín: květen, červen
- Výlet na kolech – např. do Žulové, Vápenné Polky aj.
Termín: průběžně
během školního roku,
dle počasí a možností žáků
- „Pojďte s námi do pohádky“ - děti oslaví svátek MDD netradiční hrou, plnou překvapení a soutěží.
Termín: červen
- „Táhneme za jeden provaz“ – branná soutěž tříčlenných družstev.
Termín: červen
- „Tancuj, zpívej, hrej“ – zábavné odpoledne, kde děti předvedou své umění (píseň, vtip, taneček...)
Termín: červen
- Dvoudenní výlet na kolech a spinkáním v chatě dle nabídky. V průběhu dvou dnů prožijeme spoustu dobrodružství...
Termín: červen
- Vystoupíme zřejmě s tanečním vystoupením na Školní akademii.
Termín: červen
- „Piknik párty“ – netradiční ukončení školního roku v družině, zhodnocení aktivit včetně chování žáků v průběhu roku ...
Termín: červen
- Prezentace činnosti školní družiny – výstava fotografií z rozličných činností v průběhu školního roku na nástěnce ve školní družině, výtvarné práce, zveřejnění aktivit na webových stránkách školy a Facebooku.
Termín: průběžně
během školního roku

Průběžně během školního roku:

- práce s Mateřídouškou, Pastelkou aj. (plnění rozličných úkolů, zapojení se do soutěží),

- zapojit se do výtvarných soutěží (časopisy, Internet aj.),
- práce s počítačem, (zvládnutí jednoduchých úkonů: otevřít, zavřít program, práce s myší ...),
- využití počítače a tabletu při procvičování učiva z matematiky, jazyka českého aj.,
- vědomostní kvízy, rébusy, doplňovačky aj.,
- žáci budou pečovat o prostor před budovou školní družiny (vyhrabování trávy, sbírání papírků atd.) a zahradu MŠ (pískoviště, úklid chodníku atd.),
- pečovat případně o živá zvířátka – myši, křečci aj. v teráriu,
- před vánočními svátky uskutečníme prodej (dle možností) perníkových čertů, chaloupek, stromečků aj. vánočních ozdob na družinovém Vánočním jarmarku
- před velikonočními svátky uskutečníme dle možností prodej perníkových kuřátek, zajíčků,
- během školního roku budeme pokračovat ve tvoření fotoalba, které nám archivuje momenty z některých zajímavých činností družiny (některé fotografie tiskneme, všechny dokumentujeme na DVD nosiči).

Finanční prostředky získané prodejem výrobků využijeme k zakoupení drobných odměn, které použijeme při různých soutěžích. Žáci zde využijí své fantazie, tvořivých schopností a možná si všeho, čeho společně získáme (nejenom finanční prostředky, ale i zkušenosti), budou více vážit a něco z toho někdy v budoucnosti uplatní.

12. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Školní družinu navštěvují žáci se zdravotním znevýhodněním (specifické poruchy učení, poruchy chování), proto vychovatelky úzce spolupracují s třídními učiteli, konzultují výchovné a vzdělávací metody. Nezbytná je také spolupráce s rodiči.

Dle aktuálních možností a podmínek školy lze při výchovných činnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků (zadávání rozšiřujících a doplňujících úkolů, individuální přístup).

13. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Činnost školní družiny je určena pro žáky prvního stupně naší základní školy. O přijetí žáka či jeho vyloučení rozhoduje ředitel školy (dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání 74/2005 Sb.).

Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny. Podmínkou přijetí žáka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky, způsobu odchodu žáka ze školní družiny i doba jeho uvolňování do zájmových kroužků.

Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění žáka je možno provádět pouze předem a písemnou formou (s podpisem rodičů) nebo SMS z udaného telefonního čísla rodiče žáka dle přihlášky. Do školní družiny může být žák přihlášen během celého školního roku, pokud není naplněna její kapacita. Ukončit docházku může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka.

14. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Provoz školní družiny je financovaný z prostředků zřizovatele základní školy. Výši úplaty za poskytování školských služeb prozatím stanovuje ředitel školy, s účinností od 1.1.2024 dochází k novelizaci § 123 školského zákona, kterou se nově stanoví, že úplatu za školní družinu budou namísto ředitelů škol stanovovat zřizovatelé. Částka je od zákonných zástupců vybírána měsíčně (doporučujeme platit jednou za pololetí celkem za pět měsíců) prostřednictvím vychovatelky Libuše Šubové a vždy ke konci měsíce předána řediteli školy. O snížení nebo prominutí úplaty, zejména v případě žáků se sociálním znevýhodněním, rozhoduje ředitel školy.

15. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Naše školské zařízení vyhledává, zjišťuje a vyhodnocuje možná rizika vyplývající z činností při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně i přijímá opatření k jejich prevenci.

Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sportování. Jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu, v případě požáru...

Je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, učí se zásady ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem (viz vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých)
- bezpečné pomůcky
- ochrana žáků před úrazy
- výrazné označení nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- vhodným pitným režimem – podle individuálních potřeb žáků
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktu na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě našeho zařízení – plánování činnosti, vlastní podíl na případném řízení a provádění i následném hodnocení
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě

16. ZÁVĚR

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Dáváme možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon.

Abychom svěřeným žákům lépe rozuměli, stačí si představit, že jsme žákem, který slyší naše slova.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti žáka. Přejeme si, aby z žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyku, temperamentu, zájmu... a s nimi si třeba úplně „nepadneme do oka“. Ideálním prostředím, kde se to žáci mohou naučit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.

17. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program školní družiny je k nahlédnutí v ředitelně školy a dále je umístěn na nástěnce v šatně školní družiny. Jeho elektronická podoba je zveřejněna na webových stránkách školy www.zsvapenna.jesenicko.com.

